

ה', נחלקו בה חכמים ור' יהודה האם מעכבת אם לאו. ובארזו חכמים אחרונים שמחלוקתם ביסוד דין קדושת ביכורים; לדעת חכמים קדושתם כקדשי מזבח וכעין קרבן שהכהנים זוכים באכילתו משלחן גבוה, ועל כן הנחה על גבי המזבח היא חלק יסודי ממהות הביכורים. ואילו לדעת רבי יהודה אין הביכורים אלא כקדשי הגבול, כתרומה ושאר מתנות הניתנים לכהנים [אלא שנוסף בהם מצות הנחה]. ובוהו בארו כמה מחלוקות שנחלקו רבי יהודה וחכמים בענין הביכורים; אשרה שבטלה – לדברי חכמים אין מביאים ממנה ביכורים, שהוקשו לקדשי מזבח. ולרבי יהודה – מביאים (ירושלמי פ"ק דבכורים ב). לדעת חכמים (במשנה בכורים ג, יב) הביכורים ניתנים לאנשי משמר, והם מחלקים אותם ביניהם – כקדשי המקדש, ולדעת רבי יהודה נותנין לחבר בטובה (אור שמח בכורים ג, א).

וכן, לדעת ר' יהודה (חלה ד, ט) הביכורים אינם ניתנים אלא לכהן חבר, כתרומה שאסור למוסרה לכהן עם הארץ, שמא יזלזל בשמירתה בטהרה. ואילו לדעת חכמים ניתנים לכל כהן, שכיון שטעונים הנחה, הרי הם כקדשים ולא יבואו לאכלם בטומאה כתרומה (הדושי הגרז"ר בענגיס ח"ב ז. וע"ע בספר בית ישי (סימנים א' ט) שבאר לפי"ז סוגיות נוספות בשיטות ר' יהודה וחכמים. וע"ע שו"ת אגרות משה יו"ד ח"ג קכד, ה – דרך אחרת). על שיטת הרמב"ם שפסק שהמביא בכורים לאחר החג – מביא ואינו קורא, ע"ע בבית ישי שם סי' ט, ובאילת השחר.

רבי יהודה אומר והנחתו זו תנופה... – רש"י מפרש שדורש 'והנחתו' מלשון הנחיה, והיינו לשון הולכה והוזה הנחה והנה (וכ"פ התוס' בסוכה מז; הכתב והקבלה כו, ד). והנה הגר"א הגיה בגמרא: 'והנחתו' – זו תנופה... כשהוא אומר 'והנחתו' הרי הנחה אמור, הא מה אני מקיים 'והנחתו' – זו תנופה'. כשנצרך גרסה זו עם הפירוש הנזכר, נמצאנו למדים שהנפת הכהן [והנחתו] – מתייחס לכהן] אינה אלא הנחיה והדרכה להנפת הבעלים, שהיא העיקר (כמו שכתב רש"י במנחות צג: וכ"כ הריטב"א בסוכה. וע' מש"ח (תבא כו, ד) שכתב לתלות שאלה זו במחלוקת ראב"י ורבי יהודה). ואילו 'והנחתו' – הבעלים – לשון הנחה הוא, כפשוטו.

[הדברים תואמים עם מה שפירש רש"י הירש שהנחת ידו של הכהן מלמטה, ענינה להדריך את הבעלים בהנפתם].

דף יט

בכורים מאימתי חייבין עליהן – משיראו פני הבית – שיטת רש"י (יח: וכ"כ הר"ש רפ"ב דבכורים) שראית פני הבית היא הכנסה לעזרה. ופרש החזון-איש (הו"מ ליקוטים כג), שרבי יצחק סבר הנחה אינה מעכבת [כר' יהודה] וכן קריאה אינה מעכבת, ולכך ההכנסה לעזרה היא המעכבת לדעתו [אפשר הטעם משום דבעינן ראוי להנחה ולקריאה]. וסובר שאין חייבים עליהם משום זרות אלא כשנראו לאכילה לכהן. [אפשר שמקורו מקרא דלא תוכל לאכל בשעריך... כי אם לפני ד' אלקיך תאכלנו וכדרך שדרשו (בע"ב) על מעשר שני. וביכורים כתובים גם הם באותם מקראות. ואין אני קורא בביכורים לפני ד' תאכלנו כל זמן שלא הותרו].

ולפי זה, לפי מה שאנו נוקטים להלכה הנחה מעכבת – אין זר מתחייב עליהם [או כהן שאכלם מחוץ לחומה] אלא לאחר הנחה.

ואולם הרמב"ם (בכורים ג) פסק שחיוב זר מתחיל משעה שנכנסו לפנים מחומת ירושלים. ונראה שפרש 'משיראו פני הבית' – משעה שאין החומה חוצצת בין הביכורים לבית המקדש [ובכסף משנה פרש: משיראו בתי ירושלים]. ולשיטתו חיוב זרות מתחיל עוד בטרם הותרו לאכילת הכהן, אם אך היו במקום אכילתם – בירושלים. עד כאן מתוך דברי החזו"א ז"ל.

ובספר בית ישי (ט) נטה מפירושו זה ובאר שגם אם הנחה מעכבת, אין חייב משום זרות אלא בראית פני הבית, ובעצם היה ראוי שיהיו קדושים משעת ההפרשה כשאר קדשי הגבול, ובאר ר' יצחק וחידוש שרק בראיתם פני הבית חלה עליהם קדושת ביכורים. וזו ההוכחה שהביאו מר' אליעזר, שמקצתן שבחוץ – חולין הן [והחזו"א פרש הסייעתא מר' אליעזר בענין אחר].

ועוד פרש שם שלכך הרמב"ם הוציא את דברי ר' יצחק 'משיראו פני הבית' ממשמעות הפשוטה – שכיון שהביכורים קדשי הגבול, מהיכי תיתי תהא קדושתם תלויה בעזרה, אלא ודאי הכוונה לכניסה לירושלים. והאריך עוד בכל הענין. (וע"ע בשו"ת אחיעזר ח"ב לה, ו בספר חדושים ובאורים, שגם קודם ראית פני הבית יש עליהם חלות שם בכורים ואינם ממש כחולין).

(לרש"י, מתפרש 'פני הבית' – פנים הבית. ולהרמב"ם (לפי' החזו"א) – חזית הבית, מבחוץ. ולהלן בע"ב: 'משיראו פני חומה' הפירוש מבפנים, שהרי אפילו פסיעה אחת מבחוץ – פודה. ולענין מעשרות נקטו בכ"מ 'משיראו פני הבית' כלומר שראה את החזית, שנכנס בה ולא בפתח אחורי – ע' רש"י ב"מ פח).

'הרי הן כחולין לכל דבריהם' – כלומר, עדיין אין קדושת בכורים חלה עליהם לענין זר האוכלן ולאיסור חוץ לחומה, אבל חייבים עליהם משום אזהרת קודם קריאה או קודם הנחה – מדרשת רבי שמעון (לעיל יז) שלמד ב'אם אינו ענין' מחוץ לחומה.

ואולם בספר החינוך (תמט) כתב שאין חייבים עליהם משום איסור קודם הנחה אלא לאחר שנכנס לירושלים [וזה לפי שיטת הרמב"ם הנ"ל שהקובע הוא חומת העיר ולא העזרה]. וצ"ע בשיטתו. ואמנם גם לדבריו שאין 'לאו' בדבר, אבל 'עשה' יש, שלא אמרה תורה לאכלם אלא לאחר הנחה [וכדין מעשר שני קודם שנכנס לירושלים, להלן בע"ב] (חזו"א חו"מ לקוטים, כג).

'מה בכור אינו אלא בפני הבית, אף מעשר אינו אלא בפני הבית' –

דין מעשר שני בירושלים [העתיקה] בזמן הזה (על פי המלוקט מפוסקים אחרונים): כיון שאסור לאכלו כשאין בית, כמבואר כאן, וגם אסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, או להוציא ממנה – על כן יש לתקן הפירות באחת משתי דרכים:

או להוציאם בעודם טבל מן העיר ולהפריש שם את המעשר ולפדותו, או להכשיר את הפירות ולטמאם קודם שנגמרה מלאכתם [ואם כבר נגמרה מלאכתם – יפריש תחילה תרומה ומעשר ראשון ותרומת מעשר, ואחר כך יכשיר את שאר הפירות ויטמאם] ולהפריש מעשר שני בטומאה, וכך יוכל לפדותו אף בירושלים. [ואולם יש שכתבו שאי אפשר לפדות מעשר-שני טמא בירושלים בזמן הזה, מפני שגם ללא הטומאה לא היה רשאי לאכלו (כפתור ופרח מא; פאת השלחן; חדושי אור שמח ב"מ מד:)] אך 'ידוע שאין המנהג כן' (מנחת שלמה סד, ז ע"ש).

ובדיעבד, אם כבר קרא שם למעשר שני בתוך ירושלים, יש מקלים לטמאו ולחללו משום הפסד (כן כתב בחזון איש שביעית ה, י. וכן משמע בכסף משנה מעש"ש ב, ד. וכן דעת בעל ספר חרדים – ע' מנחת שלמה עא, כח). ויש מפקפקים בזה ומחמירים שאין לו תקנה אלא מניחם עד שירקבו. (ע' פרישה יו"ד שלא, כה) שצידד שלא התירו בירושלמי לטמאותם אלא קודם מירוח. וע"ש בדרישה. וכיו"ב כתב כפאת השולחן ג, ל בבאור שיטת השו"ע. וכן כתב הגרי"מ טוקצינסקי בספרו 'ארץ ישראל' (ח"ב ה), שאם כבר הפריש בירושלים – אין להם תקנה).

וכן יש סוברים שפירות שאין בהם שיעור 'כביצה' – אינם מקבלים טומאה, ולכן אין להם תקנה אלא בהוצאתם מן העיר קודם שהפריש. והוא הדין לשאר שמנים מלבד שמן זית, אפשר שאינם מקבלים טומאה (עפ"י 'קיצור הלכות תרומות ומעשרות' לגר"י בויאר שליט"א יב, יג).

מאידך יש שכתבו שנהגו בירושלים להקל בזמן הזה לפדות מעשר שני אפילו טהור (ספר חרדים ספ"ז; שערי צדק י"א, ת. והוא עפ"י דעת התרומה – הובא בכפתור ופרח מא, אך שם השיג עליי. וכן הביאו מהתוספתא (פ"ג) שאף בזמן הזה אין פודין מעש"ש בירושלים. ויש שנסתפק אם הוא מדאורייתא או מדרבנן – 'חדושים ובאורים'). וע"ע שו"ת שבט הלוי ח"ג קנר, לענין אתרוג של מעשר שני בירושלים ומחוצה לה.

'אי קסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא, אפילו בכור נמי' – בענין הקרבת קרבנות בזמן הזה כשאינן בית, ע' במובא ביוסף דעת שבועות טז. מלבד הספרים המצוינים שם, ע"ע: הלכות א"י לרבנו יעקב בעל הטורים (נדפס בסוף ספר התרומה); כפתור ופרח דף טו; כפת תמרים סוכה לד; בני ציון מהדו"ק א; בית יצחק יו"ד ח"ב פג; שדי חמד מערכת ק כלל עה, יג ומערכת ט סוף כלל כב; חו"א אה"ע ב, ז; הקדמת תפארת ישראל לקדשים 'חומר בקדש' פ"ד כו. וכבר חוברו חיבורים שלמים על נושא זה, ועדיין לא נאמרה בו הלכה פסוקה – ע' דרישת ציון (לרצ"ה קלישר); דרישת ציון וירושלים (לר"ד מקרלין, בעל שאילת דוד); עבודה תמה (לר"ח נתנון); קונטרס הר ציון (לרצ"פ פרנק) ספרי 'בנה המקדש' ועוד.

(ע"ב) 'דם ובשר חדא מילתא היא' – ואף על פי שצריכים להקש, והרי מכל מקום יש כאן 'למוד מן הלמד' – אלא לאחר שלמדנו בשר מדם בהקש, אנו מחשבים את הבכור כדבר אחד, ומקיישים מעשר לבכור (עפ"י חדושים ובאורים). וכדומה לזה יש במנחות פב: גבי פסח מצרים ופסח דורות.

'מנין למעשר שני טהור שפודין אותו אפילו בפסיעה אחת חוץ לחומה, שנאמר: כי לא תוכל שאתו' – נראה שדרשוהו כדבר בפני עצמו; לא רק כי ירבה ממך הדרך אלא גם כאשר לא תוכל שאתו – ונתת בכסף. אלא שיש לעיין מה משמעות יש לוכי ירבה ממך הדרך; כי ירחק ממך המקום? – ושמא לומר שלכתחילה ראוי להעלות המעשר עצמו מלבד אם רבה הדרך. ולעולם מצד דיני פדיה די אפילו בפסיעה אחת (עפ"י חדושים ובאורים).

'... כי ירחק ממך המקום – ממילואך. בעי רב פפא: נקיט ליה בקניא מאי. תיקו' – הרמב"ם (מעשר שני ב, ח) פרש להפך מרש"י, הוא בפנים ומשאו מבחוץ – יכול לפדותו, כיון שאני קורא בו 'כי ירחק ממילואך'.

ולשיטתו זו נראה שהספק של רב פפא מתפרש לצד ההפוך; שנמצא תחת ידו משא קל שקשור לקנה הנתון בידו למשענת [כדכתיב משענת קנה רצוף] – כיון שאין אני קורא בו 'לא תוכל שאתו אפשר שאינו יכול לפדותו (עפ"י חזון איש חו"מ לקוטים כג. ע"ע"ש וע"ע חדושים ובאורים).

'כהן שעלתה בידו תאנה של טבל... אכלה לוקה אחת... לוקה שתים' – כבר נחלקו הראשונים ז"ל האם תרומת שאר פירות מלבד דגן תירוש ויצהר – מדאורייתא (ראה בפירוט ביוסף דעת בכורות נד). ולפי הסוברים שאינה אלא מדרבנן צריך לומר שנקט כאן תאנה לסימן ודוגמא בעלמא, וממנה נדון לתרומה של תורה. או שמא הכוונה 'לוקה' – מכת מרדות (עפ"י תשובת רשב"ץ ח"ג רו ועוד).

דף יח

מד. לאו הבא מכלל עשה, האם הוא בגדר 'לאו' או 'עשה'?

הוכיחו בגמרא שלא הבא מכלל עשה – עשה, ואין בה 'לאו' ומלקות.

דפים יז – יט

מה. מאימתי מותרים הביכורים לאכילת הכהן? האם הנחה וקריאה מעכבות בביכורים?

מצות הביכורים להביאם לפני ה', להניחם על גבי המזבח, להניפם (ויש אומרים שלא היתה תנופה. וי"א שהיו שתי תנופות. ע' תד"ה ומאן), ולקרוא הפרשה, ורק אז רשאים הכהנים לאכלם.

ונחלקו תנאים ואמוראים מהו הדבר המעכב את אכילתם, שבלעדיו אינם מותרים לאכילת הכהן: סתם משנתנו כדעת ר' עקיבא ור' שמעון, שהקריאה מעכבת. אבל חכמים אומרים: הנחה מעכבת ולא קריאה. (וכן לר' אליעזר בן יעקב, לפרש"י – הנחה מעכבת. אך אפשר שגם הקריאה). וכן אמרו רבי אלעזר בשם רבי הושעיא ורב ששת, שהקריאה אינה מעכבת, אלא שלא אמר רבי אלעזר רק כאשר הם ראויים לקריאה, אבל אינם ראויים [כגון שהפרישם קודם החג וחלה עליהם חובת קריאה ובתוך כך עבר החג] – קריאה מעכבת. ביכורים שמלכתחילה לא נתחייבו בקריאה [כגון של גר, שאינו יכול לומר 'לאבותנו'] – אין חסרון הקריאה מעכב אכילתם, כגון שהפרישם לאחר החג. ולדעת האומרים הנחה מעכבת – אף כאן מעכבת. לדברי רבי יהודה, אין הנחה מעכבת (לפי שלא שנה עליה הכתוב). ולדעתו משראו פני הבית מותרים לאכילת כהן.

יתכן שר' יהודה עצמו סובר שקריאה אינה מעכבת, ולשיטתו אפילו ביכורים המחויבים בקריאה, הותרו באכילה משראו פני הבית (וע' ריטב"א ואור שמח ועוד. וכן היא שיטת ר' יצחק, לפירוש החזו"א).

דף יט

מו. א. זר שאכל ביכורים – מה דינו?

- ב. מה דינם של בכור, מעשר שני וביכורים שלא בפני הבית?
- ג. מה דין אכילת מעשר שני בטומאה?
- ד. מתי והיכן ניתן לפדות מעשר שני, ומתי אין אפשרות פדיה?
- ה. האוכל מעשר שני חוץ לחומה – מה דינו?

א. זר שאכל ביכורים – דינו במיתה בידי שמים. ולדברי רב אינו במיתה אלא במלקות (סנהדרין פג). מאימתי חייב עליהם – משיראו פני הבית (רש"י: העזרה. והרמב"ם כתב: משנכנס לירושלם), אבל קודם לכן – אינו חייב.

- א. יש מי שכתב לפרש"י שלדעת האומר הנחה מעכבת [וכן הלכה], אין זר חייב עליהם אלא לאחר הנחה. [ורבי יצחק שאמר משיראו פני הבית, סובר הנחה אינה מעכבת ולא קריאה] (עפ"י חזון איש. ויש חולקים).
- ב. הוא הדין לענין חיוב מלקות לכהן האוכלם חוץ לחומה – תלוי אם ראו פני הבית אם לאו (תוס').

ג. קודם שנכנסו לירושלם, אעפ"י שאינו לוקה, אסור לאכלם משום שהצריכה תורה להניחם לפני ה' ורק אז רשאים לאכלם, והרי כאן איסור משום 'עשה'.
 וגם נראה שיש בדבר אזהרת 'לאו' דקודם קריאה והנחה מדרשת רבי שמעון [אלא שאין לוקים על כך]. ויש מי שכתב שאזהרה זו לא נאמרה אלא לאחר שנכנסו הביכורים לירושלם. וצ"ע (עפ"י חו"א לקוטים כג).

ב. בכור ומעשר וביכורים, אינם טעונים הבאת מקום אלא בפני הבית.
 לענין חלות קדושתם, הבכור קדוש מרחם אף בזמן הזה. וכן המעשר – קדוש וטעון פדיה. ואילו הביכורים שהופרשו בזה"ז – הריהם חולין (תוס' עפ"י ביכורים ב,ג). ויש מי שנסתפק שמא חלה עליהם קדושה בהפרשתם (עפ"י 'משפט כהן' בדעת הרמב"ם).
 נזרק דם הבכור על המזבח, ואח"כ חרב הבית – לדעת האומר קדושה ראשונה קדושה לעתיד לבוא – בשרו נאכל, ולמ"ד לא קדושה לעת"ל – אינו נאכל.
 כ"ה לפרש"י. ומשמע שהוא הדין מעשר, למאן דאמר קדושה לעתיד לבוא – נוהג אף שלא בפני הבית. אך י"ל שמדובר רק כאשר המזבח קיים.
 והתוס' הקשו על פרש"י, ולפירושם לכולי עלמא אינם נוהגים לאחר שנחרב. אך עדיין צ"ע כשהמזבח קיים.

ג. האוכל מעשר שני בטומאה; בין שהאדם טמא והמעשר טהור, בין להפך – באזהרה ובמלקות (נפש כי תגע בו וטמאה עד הערב ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים – הרי אזהרה לטומאת הגוף. לא תוכל לאכל בשערך מעשר... – מה שהתירתי לך לאכול בשערך, הטמא והטהור יחדו, אסרתי לך במעשר).

א. משמע ברמב"ם (מעש"ש ג,א) שמחוץ לירושלים אינו חייב משום טומאה. וע' חו"א.
 ב. יש אומרים שאין לוקים על הנאה בטומאה (ערמב"ם מעש"ש ג,א-ב ואבי עזרי שם; השגות הרמב"ן על ספר המצוות, שרש ה; צל"ח). ויש אומרים שלוקים (עפ"י פירוש הרא"ש למעש"ש ה,יב).

ד. אפשר לפדות מעשר שני לפני שנכנס המעשר לירושלים, ואפילו אינו רחוק אלא פסיעה אחת חוץ לחומה – פודהו (כי לא תוכל שאתו. רב אסי). וכן מעשר שנטמא והוא בירושלים – יש לו פדיון (כי לא תוכל שאתו ואין 'שאת' אלא אכילה. רבי אלעזר). אבל מעשר טהור בתוך החומה – אינו בר פדיה (ודין תורה הוא).

א. מעשר שנטמא והוא בירושלם, משמע שחייבים לפדותו, כדי לאכול דמיו בתורת מעשר (שו"ת הרשב"א ח"א רפט).

ב. מעות מעשר נפדים אף בירושלם (מעש"ש ג,ד; רמב"ם ח,ו).

ג. כתבו כמה פוסקים שבזמן הזה אין פודים מעשר טמא בירושלם, כי גם ללא טומאתו אי אפשר לאכלו. ואולם המנהג כדברי הרדב"ז שפודים (ע' מנחת שלמה ח"א סד; סז,טו; עא,טז).

ויש שדנו לאידך גיסא, לומר שאפילו טהור, כל שלמעשה אי אפשר לאכלו מצד הדין, כגון שאין הבית בנוי, או שנתערב באיסורי אכילה, אפשר לפדות בירושלם (ע' באורך במנחת שלמה שם. וע"ע זכר יצחק סי' עד ד"ה בעברי).

הנושא פירות מעשר והיה גופו חוץ לחומה ומשאו בפנים, או להפך – קלטוהו מחיצות ושוב אינו פודה

(כן שיטת רש"י ותוס'. אבל להרמב"ם, הוא בפנים ומשאו בחוץ – פודהו). הוא בפנים ואוחז משאו שמבחוץ בקנה ארוך – נסתפק רב פפא ועלה ב'תיקו'. ולרבינא (כ.) יש מקום לפשוט מהברייתא שדינו כאילו נכנס לפנים.

ה. האוכל מעשר חוץ לחומת ירושלים – לוקה. אמר רבי יוחנן: דוקא לאחר שראה פני החומה, אבל אם מעולם לא נכנס לירושלים – פטור (אבל אסור ללא פדיה משום 'עשה' דוצרת הכסף... תוס').
מעשר טמא; כתב החזו"א (חו"מ לקוטים כג), נראה שאין בו איסור לאו משום 'חוץ לחומה' אלא 'עשה' בלבד. וכן לוקה מכת מרדות. ויש שכתבו שאפילו איסור 'עשה' אין בו (אפיקי ים ד. והביא שכן דעת הרדב"ז והערוך לנר).

דף כ

- מז. א. מעשר שני שהיה בירושלים ויצא ממנה – האם ניתן לפדותו?
ב. פירות טבל שהיו בירושלים ויצאו, ואח"כ הפריש מהם מעשר שני – האם ניתן לפדות את המעשר או שמא חייבים להחזירו לירושלים ולאכול שם?
ג. פירות טבל שהיו בירושלים ויצאו – מה דינו של האוכל מעשר שני שלהם חוץ לירושלים?
א. מעשר שני שנכנס לירושלים ויצא – קלטוהו מחיצות מדרבנן (רבא) ושוב אין לפדותו אלא צריך להחזירו לירושלים ולאכול שם.
א. עבר ופדה בחוץ ואכלו מחוץ לעיר – אין לוקים עליו, שהרי מדין תורה הוא פדוי (מנחת חינוך תמב, ג).
ב. אין חילוק בין חילול הפירות על מעות או על פירות אחרים (חזו"א דמאי ג, 1).
ג. יש מי שכתב לחדש שמעשר של פירות שגדלו בירושלים, הואיל ולא חל עליהם מעולם דין פדיון, אפשר שמדין תורה קלטוהו מחיצות ואפילו יצא אין לו פדיון מדאורייתא (עפ"י צ"ח פסחים לו: וע' מנ"ח תעג, ד).
ד. משום קליטת מחיצות אסור להוציא המעשר מהעיר (עפ"י רמב"ם מעש"ש ב, ט; מנ"ח תעג, ד).
מעשר שנכנס לירושלים ונפלו מחיצותיה – ע' ב"מ נב-נג.

ב. פירות טבל שנכנסו לירושלים ויצאו; אמר רבי יוסי: אם לא נגמרה מלאכתם כשהיו בירושלים – מודים ב"ש וב"ה שניתן לפדות המעשר ולאכול בכל מקום. ואם נגמרה מלאכתם – בית שמאי אוסרים לפדותו, וצריך להחזירו לירושלים, ובית הלל מתירים [ואף אם ננקוט 'מתנות שלא הורמו כמי שהורמו', הואיל ומחיצה לקלוט מדרבנן, הם אמרו שבאופן זה אפשר לפדות. רבא].

וחכמים (ת"ק דמעשר שני ג, 1) חולקים על רבי יוסי וסוברים שמחלוקת ב"ש וב"ה בשלא נגמרה מלאכתן, אבל כשנגמרה – לדברי הכל אין להם פדיון ויאלצו בירושלים. וכן פסק הרמב"ם.

ג. פירות טבל שעברו בירושלים, למאן דאמר 'מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמי' – הריזה כאילו היה המעשר בפנים ויצא, הלכך האוכלם בחוץ לוקה משום לא תוכל לאכל בשעריך. ולמאן דאמר 'לאו כמי שהורמו' – אינו לוקה.